

Kontrola Inspekcji Handlowej

INFORMACJA CZĘŚCIOWA Z KONTROLI ŚRODKÓW
OCHRONY INDYWIDUALNEJ - ODZIEŻY OSTRZEGAWCZEJ
I AKCESORIÓW ODBLASKOWYCH OZNAKOWANYCH CE

Sprawdź listę nieprawidłowości, znajdziesz ją w osobnym dokumencie

U·C·C
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Termin: lipiec – wrzesień 2022 rok

Kontrolujący w ramach planu: 8 wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej – Białystok, Katowice, Kraków, Lublin, Olsztyn, Poznań, Rzeszów, Warszawa.

Cel kontroli: ocena, czy wprowadzona do obrotu odzież o intensywnej widzialności do użytku pozazawodowego (kamizelki ostrzegawcze) i akcesoria, zapewniające widzialność przeznaczone do użytku pozazawodowego (akcesoria odblaskowe), należące do grupy środków ochrony indywidualnej (ŚOI) kategorii II, spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/425 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie środków ochrony indywidualnej oraz uchylającego dyrektywę Rady 89/686/EWG¹, w tym przeprowadzenie badań laboratoryjnych i wyeliminowanie z obrotu ŚOI niespełniających wymagań rozporządzenia 2016/425/UE.

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 13 przedsiębiorców, w tym:

- 3 placówki detaliczne,
- 6 placówek detalicznych wielkopowierzchniowych (w tym 1 podmiot prowadzący również sprzedaż internetową),
- 4 sprzedawców hurtowych.

Zakres przedmiotowy kontroli: łącznie w okresie sprawozdawczym skontrolowano 15 wyrobów (7 kamizelek ostrzegawczych i 8 akcesoriów odblaskowych). W przypadku 2 wyrobów krajem pochodzenia była Polska, 2 wyroby pochodziły z pozostałych krajów UE, 11 wyrobów pochodziło z krajów trzecich.

Wyniki kontroli: łącznie zakwestionowano 10 wyrobów (5 kamizelek ostrzegawczych i 5 akcesoriów odblaskowych) co stanowi 67 % ogółu skontrolowanych wyrobów. Z uwagi na niezgodności formalne zakwestionowano 8 wyrobów, co stanowi 53 % ogółu skontrolowanych wyrobów, stwierdzając:

- nieprawidłowo sporządzoną deklarację zgodności UE (6 wyrobów, co stanowi 40 % ogółu skontrolowanych wyrobów),
- brak certyfikatu badania typu UE (5 wyrobów, co stanowi 33 % ogółu skontrolowanych wyrobów),
- brak deklaracji zgodności UE (2 wyroby, co stanowi 13 % ogółu skontrolowanych wyrobów),
- brak numeru typu, partii lub serii lub innej informacji umożliwiającej identyfikację wyrobu (2 wyroby, co stanowi 13 % ogółu skontrolowanych wyrobów),
- brak nazwy producenta lub importera, zarejestrowanej nazwy handlowej lub zarejestrowanego znaku towarowego i adresu (2 wyroby, co stanowi 13 % ogółu skontrolowanych wyrobów),
- nieprawidłowe oznakowanie CE (1 wyrób, co stanowi 7 % ogółu skontrolowanych wyrobów).

W niektórych wyrobach stwierdzano więcej niż jedną niezgodność formalną.

Naruszenie wymagań w zakresie braku dołączenia do wyrobu instrukcji i informacji wpływających na bezpieczeństwo użytkowania bądź nieprawidłowego ich sporządzenia, stwierdzono w przypadku 7 wyrobów, co stanowi 47 % ogółu skontrolowanych wyrobów². Niezgodności w powyższym zakresie wpływają na skuteczność działania ŚOI oraz zachowanie jego właściwości ochronnych.

Badania laboratoryjne: przeprowadzono badania 15 próbek wyrobów (7 kamizelek ostrzegawczych i 8 akcesoriów odblaskowych) pod kątem istotnych parametrów, wpływających na bezpieczeństwo użytkowników.

W przypadku kamizelek ostrzegawczych zakres badań obejmował parametry określone w normie PN-EN 1150:2001 Odzież ochronna -- Odzież o intensywnej widzialności do użytku pozazawodowego -- Metody badań i wymagania, takie jak: badania odporności na naświetlanie (odporność na naświetlanie słoneczne i płowienie materiału, które może prowadzić do degradacji określonych parametrów), badania fotometryczne (pomiar współczynnika odblasku czyli zdolności do odbijania współdrożnego światła, im wyższa wartość tym lepsza widoczność na drodze w warunkach nocnych) i kolorymetryczne (pomiar barwy tkaniny, w tym współczynnika luminacji świetlnej, dotyczy to barw fluorescencyjnych - badanie czy kolor tkaniny jest odpowiedni).

W przypadku akcesoriów odblaskowych zakres badań obejmował badania fotometryczne określone w normie PN-EN 13356:2004 Akcesoria zapewniające widzialność, przeznaczone do użytku pozazawodowego -- Metody badań i wymagania. Nieprawidłowości zostały wykazane w przypadku 3 kamizelek ostrzegawczych, co stanowi 43 % kamizelek poddanych badaniom laboratoryjnym (20 % ogółu skontrolowanych wyrobów). Wszystkie zakwestionowane kamizelki ostrzegawcze nie spełniały minimalnych wymagań w zakresie wartości współczynnika luminacji, a ponadto w przypadku 2 kamizelek stwierdzono zaniżone wartości pomiaru współczynnika odblasku. Kamizelki zakwestionowane w badaniach laboratoryjnych to kamizelki ostrzegawcze przeznaczone dla dzieci. Wyroby pochodzą z Chin (2 modele) i z Niemiec (1 model). Nie stwierdzono niezgodności w badanych akcesoriach odblaskowych.

Działania Inspekcji Handlowej: W trakcie kontroli, ze względu na niezgodności formalne zakwestionowano 8 wyrobów (3 kamizelki ostrzegawcze i 5 akcesoriów odblaskowych). W przypadku 2 wyrobów niezgodności o charakterze formalnym były jedynymi stwierdzonymi niezgodnościami wyrobu, co uzasadniało wystąpienie inspektorów Inspekcji Handlowej do przedsiębiorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie wyrobów do obrotu, o podjęcie działań naprawczych. Sprawy są w toku. Szczegółowe informacje dostępne są we właściwych wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej. Pozostałe 6 z 8 wyrobów kwestionowano również z uwagi na inne niezgodności.

Działania UOKiK: Ze względu na niezgodności konstrukcyjne oraz w zakresie instrukcji i informacji wpływających na bezpieczeństwo użytkowania zakwestionowano łącznie 8 wyrobów (53 % ogółu skontrolowanych wyrobów). W tych przypadkach wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej przekażą Prezesowi UOKiK wnioski o wszczęcie postępowań administracyjnych.

Wnioski: podsumowując wyniki kontroli należy stwierdzić, że we wprowadzanych do obrotu kamizelkach ostrzegawczych i akcesoriach odblaskowych wykazano przede wszystkim niezgodności o charakterze formalnym oraz niezgodności w zakresie instrukcji i informacji, jakie powinny być dołączone do wyrobu. Przyczyną ujawnionych niezgodności w głównej mierze jest niewystarczająca wiedza producentów i importerów nt. przepisów rozporządzenia 2016/425/UE. W konsekwencji, dołączane przez producentów do kamizelek ostrzegawczych i akcesoriów odblaskowych dokumenty są niekompletne a oznakowanie wyrobów niepełne. Ponadto brak deklaracji zgodności czy certyfikatu badania typu UE wskazuje na nieprzeprowadzenie przez producenta wyrobu procedury oceny zgodności i stwarza podejrzenie, że wyrób nie został wyprodukowany zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

Stwierdzone w wyniku badań laboratoryjnych niezgodności o charakterze konstrukcyjnym dowodzą natomiast braku zapewnienia przez producentów kamizelek ostrzegawczych właściwości ochronnych wpływających na bezpieczeństwo użytkowników.

Podstawową funkcją kamizelki odblaskowej jest zwiększenie odległości, z jakiej nosząca ją osoba może być dostrzeżona. Ma ona za zadanie sygnalizować wizualnie obecność użytkownika w ciągu dnia oraz w nocy przy oświetleniu światłami przednimi pojazdu, światłem latarek lub reflektorów, a także przy oświetleniu światłami ulicznymi na drogach miejskich. Zaniżone parametry współczynnika luminacji świetlnej i wartości współczynnika odblasku mogą w znaczny sposób ograniczyć te funkcje, co stwarza bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa osób poruszających się po drogach. Zakwestionowane w badaniach laboratoryjnych 3 kamizelki odblaskowe przeznaczone są dla dzieci, które jako najmłodszy użytkownicy dróg są szczególnie narażone na niebezpieczeństwo. Pokonując samodzielnie trasę do szkoły czy w czasie wycieczek rowerowych w kamizelkach zgodnych z normami mogą być zauważalne już z odległości 130 do 150 metrów. Brak kamizelki odblaskowej lub kamizelka o zaniżonych parametrach zmniejsza tę widoczność ok. 20-30 metrów, co znacząco zwiększa ryzyko niebezpieczeństwa ze strony nadjeżdżających pojazdów.

Ryc. 1
Przykład kamizelki ostrzegawczej.

Spośród skontrolowanych 8 modeli akcesoriów odblaskowych niezgodności formalne oraz w zakresie instrukcji i informacji wpływających na bezpieczeństwo użytkowania stwierdzono w 5 wyrobach. Pod względem konstrukcyjnym akcesoria odblaskowe były zgodne z wymaganiami.

Ryc. 2
Przykład akcesoriów odblaskowych.

PORADY DLA KONSUMENTÓW

Weryfikując wybrany do zakupu wyrób, w pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na to, czy znajduje się na nim oznakowanie CE o poniższych kształtach:

Znak ten pozwala domniemywać zgodność danego wyrobu lub procesu jego wytwarzania z zasadniczymi wymaganiami. Brak znaku na kamizelkach ostrzegawczych i akcesoriach odblaskowych oznacza brak przeprowadzenia przez producenta właściwej procedury oceny zgodności wyrobu z tzw. normami zharmonizowanymi. Do wyrobu powinna być również dołączona deklaracja zgodności potwierdzająca jego zgodność z wymaganiami rozporządzenia 2016/425.

Do kamizelek ostrzegawczych i akcesoriów odblaskowych powinna być dołączona instrukcja w języku polskim, zawierająca m.in.:

- nazwę i adres producenta,
- instrukcje przechowywania, użytkowania, czyszczenia, konserwacji, obsługi,
- w przypadku kamizelek - liczbę cykli konserwacyjnych, po których wyrób nadal będzie posiadał właściwości ochronne, czyli zachowa minimalny współczynnik luminacji świetlnej tła oraz minimalne właściwości odblaskowe taśm,

- informacje nt. skuteczności działania ŚOI, stwierdzonej podczas odpowiednich badań laboratoryjnych,
- znaczenie wszelkich oznakowań,
- informację o zagrożeniach, przed którymi środek ochrony indywidualnej ma chronić.

Listę produktów z nieprawidłowościami znajdziesz w osobnym dokumencie na uokik.gov.pl

Przypisy końcowe

1. Dz. Urz. UE L 81 z 31.03.2016 r., str. 51, zwane dalej: rozporządzeniem 2016/425/UE
2. Załącznik II pkt 1.4 rozporządzenia 2016/425/UE